

I. Права та обов'язки учнів

Статус учнів як учасників навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах, їх права та обов'язки визначаються Законом України «Про освіту», Законом України «Про загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами чинного законодавства України.

Відповідно до ст. 51 Закону України «Про освіту», основними правами учнів як учасників навчально-виховного процесу є:

- право на навчання для здобуття відповідного освітнього рівня;
- вибір навчального закладу, форми навчання та позакласних занять;
- користування навчальною, науковою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою базою навчального закладу;
- доступ до інформації в усіх галузях науки;
- участь у олімпіадах, виставках, конкурсах і т.п.;
- участь в об'єднаннях громадян (законодавством України передбачено створення молодіжних та дитячих громадських організацій, зокрема відповідно до Закону України «Про молодіжні та дитячі громадські організації», дитячі громадські організації – об'єднання громадян віком від 6 до 18 років, метою яких є здійснення діяльності, спрямованої на реалізацію та захист своїх прав і свобод, творчих здібностей, задоволення власних інтересів, які не суперечать законодавству, та соціальне становлення як повноправних членів суспільства, молодіжні громадські організації – об'єднання громадян віком від 14 до 35 років, метою яких є здійснення діяльності, спрямованої на задоволення та захист своїх законних соціальних, економічних, творчих, духовних та інших спільних інтересів); право на безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування послугами закладів охорони здоров'я, засобами лікування, профілактики захворювань та зміцнення здоров'я;
- право на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства, від дій педагогічних та інших працівників, які порушують права або принижують їх честь і гідність;
- право на безкоштовне регулярне підвезення до школи і зі школи рейсовим транспортом або транспортом підприємств, установ та організацій, для учнів, які проживають у сільській місцевості на відстані понад 3 км від школи;
- відволікання учнів в навчальний час для проведення заходів, не пов'язаних з навчанням, забороняється.

Обов'язками учнів, як учасників навчально-виховного процесу є:

- дотримання законодавства, моральних та етичних норм;
- систематичне та глибоке оволодіння знаннями, практичними навичками.

Учні мають право:

- на вибір форми навчання, факультативів, спецкурсів, позашкільних та позакласних занять;

- на користування навчально-виробничою, науковою, матеріально-технічною, культурно-спортивною та лікувально-оздоровчою базою навчального закладу;
- на доступ до інформації з усіх галузей знань;
- брати участь у різних видах науково-практичної діяльності: конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах тощо;
- брати участь у роботі органів громадського самоврядування навчального закладу;
- брати участь в обговоренні і вносити власні пропозиції щодо організації навчально-виховного процесу, дозвілля учнів (вихованців);
- брати участь у добровільних самодіяльних об'єднаннях, творчих студіях, клубах, гуртках, групах за інтересами тощо;
- на захист від будь-яких форм експлуатації, психічного і фізичного насилля, що порушують права або принижують їх честь, гідність;- на безпечні і нешкідливі умови навчання, виховання та праці;
- на відпочинок під час перерв, в неділю, святкові та канікулярні дні.

Учні зобов'язані:

- оволодівати знаннями, вміннями, практичними навичками, підвищувати загальнокультурний рівень;
- дотримуватися вимог статуту, правил внутрішнього розпорядку;
- бережливо ставитись до державного, громадського і особистого майна;
- дотримуватися законодавства, моральних, етичних норм;
- брати посильну участь у різних видах трудової діяльності, що не заборонені чинним законодавством;
- дотримуватися правил особистої гігієни;
- піклуватись про своє здоров'я і безпеку свого життя і однокласників;
- дотримуватись чистоти і порядку в приміщенні та на території закладу;
- діяти на благо навчального закладу, піклуватись про честь і авторитет установи;
- дотримуватись правил співдружності (поважати погляди та переконання інших людей, поважати жінок, дівчат, працівників навчального закладу, піклуватись про батьків, допомагати їм у веденні домашнього господарства);
- дотримуватись ділового стилю одягу;
- займатись самообслуговуванням, брати участь у суспільно-корисній праці з урахуванням віку, статі, фізичних можливостей, нормативів та вимог гігієни.

Учням забороняється:

- допускати прояви грубості, вульгарності;
- палити у приміщеннях і на території навчального закладу;
- використовувати петарди;

- вживати алкогольні вироби, наркотичні та токсичні речовини;
- псувати державне, громадське та особисте майно.

Заохочення і покарання учнів

Учні, які відзначилися у навчанні, праці заохочуються подякою з занесенням до особової справи, Похвальним листом «За відмінні успіхи у навчанні», Похвальною грамотою «За особливі успіхи у вивченні окремих предметів», цінними подарунками, туристичними путівками тощо. По закінченні школи учні, які мають високий рівень навчальних досягнень, нагороджуються Похвальними грамотами, золотими і срібними медалями. За рішенням виконкому для учнів, які мають високий рівень навчальних досягнень, та переможців олімпіад встановлюються учнівські стипендії.

У випадку порушення норм і правил поведінки, псування шкільного майна, навчального обладнання, не виконання внутрішнього розпорядку школи до учнів можуть застосовуватися такі міри дисциплінарного покарання:

- зауваження вчителя;
- зауваження чи догана директора школи;
- догана директора школи у присутності всіх учнів;
- направлення подання щодо порушника до підрозділу кримінальної міліції у справах неповнолітніх для вирішення питання про притягнення батьків (осіб, що їх замінюють) до адміністративної відповідальності та взяття на профілактичний облік у встановленому Законодавством порядку;
- клопотання про позбавлення учня статусу школяра, виключення зі школи. Рішення про позбавлення статусу школяра приймається на загальних зборах колективу з урахуванням думки органів учнівського самоврядування, громадської думки та погодження із відділом у справах сім'ї та молоді. Учні, які порушили адміністративне право або вчинили злочин, за поданням правових органів ставляться на облік, як правопорушники, а в разі притягнення до кримінальної відповідальності - виключаються зі школи.

За нанесення умисних матеріальних збитків майну чи обладнанню учнями матеріальну відповідальність несуть батьки або особи, які їх замінюють.

Правила поведінки на уроках

1. Учні зобов'язані приходити до школи за 10-15 хвилин до початку занять.
2. Заборонено перебувати в класах у верхньому одязі.
3. Одяг учнів має бути чистим і охайним та відповідати вимогам, викладеним у Статуті школи.
4. Учні входять до класу за дзвоником. Запізнюватися на уроки без поважних причин заборонено.
5. Під час уроку не можна створювати галас, без дозволу підводитись, відвертати увагу інших учнів від уроку.
6. Заборонено виходити з класу без дозволу вчителя.

7. Урок закінчується тоді, коли вчитель оголосив про це. Тільки після цього учні можуть йти на перерву.

8. Учні повинні охайно вести щоденник і давати його вчителю без будь-яких заперечень.

9. Учень повинен дбайливо ставитися до своїх підручників та зошитів.

10. Учні зобов'язані знати і дотримуватися правил техніки безпеки як під час уроків, так і після їх закінчення.

11. Забороняється користуватися мобільним телефонами під час проведення уроків.

Правила поведінки під час перерви

1. Під час перерви учень зобов'язаний прибрати своє робоче місце й підготуватися до наступного уроку.

2. Під час перерви забороняється:

- бігати сходами, коридорами та в класних приміщеннях;
- штовхатися або грати у м'яча у приміщеннях, не пристосованих для цього;
- сваритися між собою та зі сторонніми людьми, з'ясовувати стосунки за погані слова, битися.

3. У шкільній їдальні учні повинні виконувати вимоги вчителів, працівників їдальні та чергових і дотримуватися черги.

4. Заборонено перебувати у приміщенні їдальні у верхньому одязі.

5. Заборонено виносити їжу і напої за межі їдальні.

Рекомендації до зовнішнього вигляду учню

1. У школу учні повинні приходити в охайному одязі, призначеного для занять.

2. Одяг повинен відповідати віку, виражати повагу хазяїна до самого себе й суспільству.

3. Рекомендується не застосовувати зайву косметику й не носити багато прикрас на заняттях.

4. Спортивний одяг призначений для уроків фізичної культури, на інших уроках вона недоречна.

5. Перебування в школі у верхньому одязі, без особливих на те причин, не дозволяється.

6. На уроках технології хлопчики повинні мати робочий халат, дівчата – фартух і головні убори.

7. На урочисті загальношкільні заходи учні приходять у відповідній формі: дівчинки в темних спідницях або штанях і світлих блузках, хлопчики – у темних костюмах і світлих сорочках. Бажана наявність краватки для останніх.

8. На святкові вечори, концерти учні вибирають одяг за своїм розсудом.

2. Педагоги

Поширити на педагогічних працівників також наступні додаткові специфічні для загальної середньої освіти вимоги:

- забезпечення цільового використання навчального часу у відповідності до вибраної освітньої програми;
- неформального ставлення до індивідуальних потреб та можливостей своїх учнів;
- узгодження змісту навчання та його рівня складності з обсягами та рівнем вимог державних стандартів відповідних рівнів освіти;
- дотримання визначених статутом закладу термінів поточного оцінювання рівня навчальних досягнень своїх учнів;
- внесення даних у документи закладу, визначені законодавством, у визначені статутом терміни;
- зберігання протягом навчального року поточних атестаційних робіт учнів у режимі доступу до них батьків учнів за їх бажання;
- дотримання вільного права учнів на апеляцію оцінки за результатами поточного контролю;
- виконання заміни відсутніх педагогів/вчителів згідно з тимчасовим розпорядженням адміністрації;
- виконання розпоряджень адміністрації по здійсненню поточної позаурочної діяльності з учнями закладу, що визначена у Статуті закладу;
- здійснення разом з батьками учнів робіт, що визначені Статутом закладу;
- не палити у закладі та на його території, не вживати спиртних напоїв, наркотичних речовин у закладі та разом з учнями поза закладом;
- не кричати на учнів, не вдаватися до образ, залякування, каральних процедур, тортур, побиття учнів;
- не пліткувати про учнівські слабкості, не кепкувати з них; виконувати призначені санкції за порушення норм доброчесності, у тому числі й академічної.